קיטה רותמית Tolpis virgata – פורחת עכשיו בחבל הים-תיכוני (יוני 2015)

כתב: אבי שמידע

הקיץ בפתח ורוב הצמחייה האביבית התייבשה. את צידי הדרך מאפיינות בעיקר שלוש קבוצות של צמחים: סוככיים לבני פרחים, צמחים קוצניים וצמחים צהובי פרחים ממשפחת המורכבים. מבין האחרונים בולטת הופעתם של צמחי מורכבים צהובים הנמנים על בת-משפחת הלשוניים בתוך משפחת המורכבים; נקרא לקבוצה זו- **גילדת הניסנית,** שכן הסוג **ניסנית** הוא הסוג בעל מספר המינים הגדול ביותר בקבוצה זן. מיני הגילדה השכיחים בצידי דרכים הם מינים של הסוגים **קיטה, מררית, ניסנית חסה** ו**עולש**. קשה מאוד להבדיל ביניהם ללא בדיקת הזרעים. רק ל**עולש** פרחים כחולים ולכל שאר המינים תפרחות צהובות הבנויות דורים ספירליים של פרחים לשוניים. נבדיל בין המינים השולטים בצידי הדרך על פי הגובה ועונת הפריחה: בחורף ובראשית האביב שולטת בבתות ובצידי הדרכים **ניסנית דו-קרנית** ואותה מחליפה בחודש אפריל-מאי **ניסנית זיפנית**. גובהם של הצמחים בשני מינים אלה הוא רק 15-25 ס"מ. עם המעבר לסוף האביב ,עולה הגובה הממוצע של ה"קמה" החד-שנתית ועימה עולה גם הגובה של הצמחים הפורחים בצידי הדרכים. בצידי הדרכים בחודש מאי נמצא את ה**מררית** ה**מצויה** שגובהה הוא 50-75 ס"מ. קל להכיר אותה כי לכל מיני המררית שיכים מאונקלים על האברים הירוקים הנתפשים בקלות בבגדים ובגרביים.
תופעה אופיינית לכל צמחי גילדת הניסנית אשר עד כה לא הוצע לה כל הסבר היא העובדה שכל המינים הללו פורחים תמיד בבוקר ונסגרים בשעות הצהריים, כלומר הפריחה לא ממשיכה עד שעות הערביים כמו ברוב הפרחים.

קיטה רותמית. צילם: אבי שמידע ©

את סדרת הפריחה של המורכבים הצהובים סוגרת לקראת הקיץ **קיטה רותמית** *Tolpis virgata*. כשמה כן היא: הגבעולים חסרי עלים כמעט לחלוטין ודומים לגבעולי רתם. גובה הצמח מגיע ל- 100-180 ס"מ.

בחודש יוני פורחים בצידי הדרכים רק שניים מבים המורכבים הצהובים – **מררית מצויה** ו**קיטה רותמית**. לקיטה גבעולים קרחים חסרים שערות מאונקלות כמו ל**מררית**. מעניין ששני מינים אלה מפרידים את שעות הפריחה שלהם: בעוד שה**מררית** פורחת השכם בבוקר עד השעה 9.00 לערך, ה**קיטה** מתחילה לפרוח רק בתשע בבוקר עד שעות הצהריים. כך שבעת הנסיעה לעבודה בבוקר תוכלו לראות את המררית בפריחה וכל מי שנוסע בשעות הצהריים יזכה לראות רק את הקיטה פורחת. הפרדה זו בנישת זמן הפריחה של המררית והקיטה היא דוגמא מצויינת לתוצאה של תחרות בין שני מינים המתחרים ביניהם באותה נישת מאביקים.

==========

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

ציטוט: שמידע א 2015 קיטה רותמית Tolpis virgata – פורחת עכשיו בחבל הים-תיכוני (יוני 2015), "פורחים עכשיו", כתב-עת "כלנית" מספר 2.
https://www.kalanit.org.il/tolpis-virgata-06-2015